

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskap	6/15	05.02.2015
Kommunestyre	7/15	12.02.2015

Forslag om statliggjøring av skatteoppkreverfunksjonen - høringsuttalelse

Vedlegg

- 1 Forslag om statliggjøring av skatteoppkreverfunksjonen - informasjon fra Finansdepartementet
- 2 Høringsdokument fra Finansdepartementet
- 3 Forslag om statliggjøring av skatteoppkreverfunksjonen - høring kommunene
- 4 Følgeskriv rapport utarbeidet for NKK
- 5 Rapport utarbeidet for NKK
- 6 Uttalelse fra NKK
- 7 Uttalelse fra Kommunenes Sentralforbund
- 8 Uttalelse fra Fagforbundet
- 9 Artikkel i Kommunal Rapport

Saksopplysninger

Det vises til høringsbrev av 01.12.2014 fra finansdepartementet, samt til eget brev til kommunene datert 04.12.2014 der det presiseres at også kommunene er høringsinstans i spørsmålet om å overføre skatteoppkrevingen til Skatteetaten. Frist for høringsuttalelser er satt til 02.03.2015.

Forslaget om statliggjøring av skatteoppkreverne har vært oppe flere ganger før, men aldri fått flertall i Stortinget. Vi mener dagens kommunale løsning er den beste da den gir svært gode resultater og fremstår som en effektiv organisering.

Vi mener at en statliggjøring i tråd med den meget stramme skisserte tidsrammen innebærer risiko for provenytap, reduksjon av nødvendig kompetanse i vår kommune og et uheldig personalløp med fare for tap av nøkkelpersonell.

Vi vil også peke på at spørsmålet om organiseringen av skatteoppkreveren er mest naturlig å behandle i den varslede kommunereformen.

Vurdering

1. Skatteoppkreveren er viktig for Aure kommune

Skatteoppkreverfunksjonen er viktig for hele vår lokale økonomistyring. Skatteoppkreverfunksjonen inngår i det totale økonomiske fagmiljøet i kommunens administrasjon, og bidrar med viktig kompetanse, samtidig som denne nærheten bidrar til samhandling og dermed effektivitet. Særnamskompetanse er et effektivt virkemiddel for kommunen, og det sparer innbyggerne for betydelige beløp i innfordringsgebyrer.

Ressurser som brukes til skatteoppkreving varierer noe gjennom året, men i snitt dreier det seg om ca. 1,1 årsverk i Aure kommune. Aure kommune kjøper i tillegg tjenester fra Nordmøre kemnerkontor på arbeidsgiverkontroll.

2. Forslaget innebærer en klar risiko for provenytnap (inntektstap)

Dagens organisering har en løsningsgrad som ligger helt i verdenstoppen. Vår egen skatteoppkrever har en løsningsgrad på 99 prosent på skatteinnfordring:

TABELL 3.2 i årsrapport 2014

<i>Totalt innbetalt skatt/avgift av sum krav siste år, fordelt på skatte/avgiftsart</i>	<i>Resultat pr 31.12.2014</i>
Restskatt for personlige skatteyttere (2012)	95,7 %
Arbeidsgiveravgift 2013	99,9 %
Forskuddstrekk2013	100,0 %
Utskrevet forskuddsskatt for personlige skatteyttere 2013	99,7 %
Restskatt for upersonlige skattytere 2012	97,7 %
Utskrevet forskuddsskatt for upersonlige skattytere 2013	100,0 %
Innfordret restskatt av sum krav til innfordring siste år (inntektsåret 2012)	73,7 %

Vi ser ingen grunn til å gjennomføre en statliggjøring av skatteoppkreverfunksjonen og har liten tro på at resultatene vil bli bedre dersom disse oppgavene skal utføres på sentralt eller regionalt hold.

Vi vurderer departementets forslag til å innebære en klar risiko for provenytnap (inntektstap). Dette spørsmålet er utredet av Oslo Economics, som har gått gjennom tallmaterialet og beregnet konsekvensene av endret innkrevingsprosent i utarbeidet rapport (vedlagt saken).

Beregningene viser at det norske fellesskapet risikerer et årlig provenytnap i området 0,5-1,5 milliarder kroner dersom forslaget blir vedtatt. Utredningen viser videre at endringer i innkrevingsgrad på så lite som 0,05-0,15 prosentpoeng vil gjøre departementets forslag ulønnsomt, selv etter den foreslåtte bemanningsreduksjonen.

Den anførte bemanningsreduksjonen er ikke sannsynlig. Forventede gevinster av fagsystemet SOFIE er allerede hentet ut, slik at for de sakene som behandles manuelt, som vil være de samme sakene uansett organisering, er utøvelse av lokalt skjønn et mål og en forutsetning for et godt og riktig resultat. Dette viktige aspektet synes ikke belyst i høringsdokumentene.

Innenfor sammenlignbare områder som innkreving av arbeidsgiveravgift og MVA har den kommunale innkrevingen gjennomgående bedre resultater enn statlig, med en kommunal løsningsgrad på 99,8 % mot statlig løsningsgrad på 99,4 %. Da det her er snakk om meget store beløp vil selv små forskjeller i løsningsgrad kunne ha merkbar betydning for provenyet til Aure kommune.

Den foretatte risikovurderingen av provenytnap synes utilstrekkelig og overfladisk. Den tar ikke høyde for overnevnte momenter og gir inntrykk av å være tilpasset ønsket resultat.

3. Nærheten til skattesubjektene forklarer de gode resultatene i forskuddsordningen og er viktig i kampen mot svart økonomi og arbeidslivskriminalitet

Vi jobber proaktivt og preventivt for å sikre at arbeidsgiverne i Aure kommune innberetter riktig grunnlag. Vår kontorkontroll innebærer synlig og merkbar aktivitet overfor arbeidsgiverne. Vi purrer når vi ikke mottar oppgaver, vi kontakter dem pr telefon når vi ser at de har innberettet feil, vi oppsøker dem fysisk og etterspør oppgaver og gjennom vår arbeidsgiverkontroll avdekker vi det som skulle vært innberettet. Vi gjør et viktig preventivt arbeid som bidrar til at våre arbeidsgivere innberetter riktig grunnlag og gjennomfører, beregner og innbetaler korrekt forskuddstrekk, utleggstrekk og arbeidsgiveravgift.

Det er dette arbeidet og nærheten til innbyggerne, kombinert med forskuddsordningen, som gir dagens gode resultater.

Vi mener derfor at vår nærhet til innbyggerne og vår lokalkunnskap i stor grad bidrar både til forskuddsordningen suksess og til de gode resultatene for innkreving av de andre skattartene.

Nærheten til skattesubjektene er også viktig i kampen mot svart økonomi. Vår lokale tilstedeværelse som kontrollinstans har en klar preventiv effekt. Dersom skatteoppkreverfunksjonen statliggjøres og sentraliseres, vil avstanden mellom kontrollinstansen og kontrollsubjektene øke i vesentlig grad. Mange kommuner og byer vil ikke ha noen kontrollinstans overhodet. For Aure kommune vil nærmeste kontrollinstans bli Ålesund (den eneste i Møre og Romsdal). Vi vurderer denne økte avstanden som en betydelig risikofaktor for økt svart økonomi og arbeidslivskriminalitet.

I den andre enden av skalaen er det også vår erfaring at nærheten til innbyggerne er viktig for å bistå de vanskeligstilte skattyterne; de som ikke alltid kan hjelpe seg selv eller som av andre grunner ikke kan ivareta sine egne interesser. Nærhet og lokalkunnskap er viktig også for å forstå og hjelpe de som trenger det mest.

4. Forslaget bør inngå som en naturlig del av kommunereformen

Skatteoppkreverne er i dag en viktig og godt integrert del av vår lokale administrasjon.

Departementet hevder skatteinnkreving ikke er en naturlig kommunal oppgave, blant annet fordi det skal utøves «*liten grad av skjønn*». Vi mener at nettopp muligheten til å utøve lokalt skjønn innenfor lovens rammer, er et bidrag til våre gode resultater og stiller oss derfor uforstående til påstanden. Vi opplever at nærheten, tilstedeværelsen og forståelsen for de lokale forhold bidrar til både lojalitet og legitimitet til skattesystemet.

Forslaget om statliggjøring kommer midt i kommunereformen. Et uttalt mål i kommunereformen er å «*flytte makt og ansvar til større og mer robuste kommuner*». Regjeringen sier den vil «*vise mer tillit til lokalpolitikere og gi kommunene mer handlingsrom*».

Alternativet er fortsatt sentralisering.» Å statliggjøre skatteoppkreverfunksjonen er derfor i strid med de uttalte målene for kommunereformen.

Stortinget ga sin tilslutning i Prop. 95 S (2013–2014) til retningslinjer for oppgavefordeling mellom stat og kommuner. Departementet trekker særlig frem punkt 3, om at: *«oppgaver som ikke skal la seg påvirke av lokalpolitiske oppfatninger og lokalpolitiske forhold, og som derfor er kjennetegnet av standardisering, regelorientering og kontroll, bør i utgangspunktet være et statlig ansvar».* Dette er derfor i tråd med oppgave- og ansvarsfordelingen som skal vurderes i kommunereformen.» som et argument for statliggjøring nå.

Flere av de andre prinsippene, for eksempel punkt 1: *«Oppgaver bør legges på lavest mulige effektive nivå.»* trekker imidlertid i den andre retningen og taler for fortsatt kommunal organisering. Samlet sett er det lite ved skatteoppkreverens oppgaver som tilsier at de, etter nevnte retningslinjer, klart faller utenfor de områdene som skal behandles i kommunereformen. Forskuddsordningen spesielt og skatteinnkreving generelt er og bør være påvirket av lokale- og lokalpolitiske forhold.

Etter vårt syn er organiseringen av skatteoppkreveren en naturlig del av den totale gjennomgangen av den samlede oppgave- og ansvarsfordelingen mellom stat og kommuner i kommunereformen.

Vi mener derfor det er uheldig å forsere en beslutning om dette nå og anbefaler at spørsmålet undergis en samlet behandling i kommunereformen.

5. Oppsummering

Kombinasjonen av et irreversibelt forslag, mangelfull utredning av gevinster og klar risiko for provenytnap gjør at Aure kommune fraråder statliggjøring av skatteoppkreverfunksjonen fra 01.01.2016.

Vi mener dagens løsning gir de beste resultatene og fremstår som en effektiv organisering. Spørsmålet om organiseringen av skatteoppkreveren er mest naturlig å behandle i den kommende kommunereformen.

Vi mener forslaget er et eksempel på uheldig distriktspolitikk fordi nærhet og lokalkunnskap er spesielt viktig i denne saken. Forslaget innebærer en uhensiktsmessig sentralisering, når lokal skjønnsutøvelse og lokalkunnskap er mye av forklaringen på dagens gode resultater. Vi mener Aure kommune selv har best kompetanse og forutsetning for å samarbeide med og håndtere vårt lokale næringsliv og våre innbyggere innenfor høringsens foreslåtte områder.

Vi vil også bemerke at høringsdokumentene i svært liten grad gir noen begrunnelse for hvorfor skatteoppkreverfunksjonen skal overføres. Vi reagerer på at hovedspørsmålet om hvorfor overføringen skal skje, i svært liten grad er utredet. Dette til tross for at forslaget kan få betydelige negative konsekvenser for Aure kommune og som nevnt innebære en risiko for vår likviditet, økonomistyring og økonomi-kompetanse. Særlig i lys av at en eventuell statliggjøring vil være irreversibel er vi negative til departementets forslag.

Rådmannens innstilling

Kombinasjonen av et irreversibelt forslag, mangelfull utredning av gevinster og klar risiko for provenytnap gjør at Aure kommune fraråder statliggjøring av skatteoppkreveren fra 01.01.2016.

Aure kommune stiller seg bak høringsuttalelsen fra KS, vedlegg 1.

Behandling i Formannskap - 05.02.2015

Økonomisjef Peder Hønsvik orienterte.

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kombinasjonen av et irreversibelt forslag, mangelfull utredning av gevinster og klar risiko for inntektstap gjør at Aure kommune fraråder statliggjøring av skatteoppkreveren fra 01.01.2016.

Aure kommune stiller seg bak høringsuttalelsen fra KS, vedlegg 7.

Behandling i Kommunestyre - 12.02.2015

Formannskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kombinasjonen av et irreversibelt forslag, mangelfull utredning av gevinster og klar risiko for inntektstap gjør at Aure kommune fraråder statliggjøring av skatteoppkreveren fra 01.01.2016.

Aure kommune stiller seg bak høringsuttalelsen fra KS, vedlegg 7.